

Aki háttéremberként sokat tett a magyar nyomdaiparért

Dr. Juhász Géza

Ha valaki elolvassa azt a nevet, hogy Ludmilla, azonnal tudja, hogy a magyar nyomdaiparban kiről van szó, hiszen munkakörében nemcsak a hazai nyomdákkal tart személyes kapcsolatot, hanem nemzetközi szinten is. Bede Ludmilláról van szó, aki Oroszország egyik tartományában, Kelet-Karéliában született. Itt érettségizett, majd utána magasnyomó gépmesteri szakképesítést szerzett. Ezt követte a moszkvai Nyomdaipari Egyetem, ahol 1968-ban nyomdaipari technológus-mérnöki diplomát kapott. Az egyetem befejezése után 1968–1969-ben a petrozavodszki nyomdában magasnyomó géptermi művezető, majd kötészeti főművezető lett.

1969. október 13-án magyar férjével együtt érkezett Magyarországra, ahol a Kossuth Nyomdában kezdett dolgozni a műszaki fejlesztési osztályon, mint általános technológus, majd újítási előadó, végül 1975 októberétől a könyvkötészetben művezető lett. Tulajdonképpen a moszkvai egyetem technológiai szakán elsősorban kötészeti technológiát tanult, így igen képzett könyvkötészeti szakember lett, amit később úgy is hasznosított a magyar nyomdaipar számára, hogy dr. Gara Miklós hívására tizenegy évig, 1983-tól 1994-ig külsőként előadó volt a Könyvnyomóipari Műszaki Főiskola Nyomdaipari Tanszékén: a kötészeti technológia szakmai tantárgyat tanította.

Közben magyar állampolgár lett. Nem volt könnyű megszokni ezt az új hazát – mondta –, hiszen amíg ide nem települt, odahaza csak a Jókai-regényekből készült filmekből ismerte Magyarországot, no meg Petőfi orosz nyelvre lefordított verseiből. A nehéz magyar nyelvet sem volt könnyű elsajátítania, de régóta bájosan használja azt. A beilleszkedést segítette a magyar nyomdászok hozzáállása, szeretete. Befogadták őt a nagycsaládba. Azt, hogy mindenki megismerje és megszeresse, elősegítette az a változás is, ami 1978-ban

Bede Ludmilla

következett be: ekkor került az akkori Nyomdaipari Egyesülés Műszaki Tájékoztatási és Nemzetközi Kapcsolatok Csoportjához, ahol rövidesen csoportvezető, majd osztályvezető lett. Az Egyesülésnek ez a részlege nagyon fontos feladatot töltött be: a magyar nyomdaipar – azon belül az egyes nyomdák – nemzetközi kapcsolatainak megszervezését, lebonyolítását, koordinálását. Ludmilla vezetésével az osztály szerteágazó feladataira – amelybe még különböző szimpóziumok megszervezése is beletartozott – mind a hazai intézményekkel, vállalatokkal, mind a külföldi intézmények és vállalatok vezetőivel tartott eredményes munkakapcsolat volt a jellemző. Külföldi nyomdaipari kiállításokon való részvétel megszervezése, tárgyalások, sőt adott esetben tolmácsolás is feladata volt. Az utóbbi években többször utaztatott ki úgy diákokat a brnói nem-

zetközi vásárra, hogy különböző intézményektől szerzett ehhez anyagi támogatást. Mindezt tervszerűen, a közgyűlés által meghatározott munkaterv szerint végezte Ludmilla vezetésével az osztály.

Közben 1990-ben a Nyomdaipari Egyesülésből Magyar Nyomdász Szakmai Szövetség, később Nyomda- és Papíripari Szakmai Szövetség lett. A Könnyűipari Minisztériumhoz való tartozás megszűnt, civil szervezetté vált, mely a nyomdatulajdonosok és nyomdavezetők tagságán keresztül a nyomdák szakmai képviselője lett. 2001-ben az addigi Eötvös utcai székházból átköltöztek a Grafikai Vállalat Fiastyúk utcai épületének egyik részlegébe. Kisebb apparátussal, de még az eddiginél is fontosabb feladatok ellátásával működik a szövetség.

Ludmilla ma már nyugdíjasként továbbra is fontos munkát végez a szövetségben. Szakreferensként szerteágazó a tevékenysége. A nemzetközi kapcsolatok új tartalmat kaptak, de az orosz, magyar, német nyelv ismeretével Ludmilla ma is eredményesen vesz részt a kapcsolatok elmélyítésében, különböző eseményeken való részvétel megszervezésében. Munkaköri feladata a naprakész tagnyilvántartás, a szövetség összes kiadványának – így a Hírlévélnék is – szerkesztése, kiadása, az évenkénti Pro Typographia-verseny előkészítése, megszervezése, a személyes kapcsolattartás és a levelezés. Külön feladatot jelentett a Printexpo előkészítésében való részvétel, ami jelentős időráfordítást igényel.

Beszélgetésünk során Ludmilla megemlíti, hogy a szövetség most ad ki egy ún. populáris kiadványt, amely laikus megrendelőknél közérthető módon ismerteti az egyes nyomdai tevékenységeket, és azt, hogy ehhez mit, hogyan kell a megrendelőnek jól előkészítenie. Ezt a könyvet négy szerző készítette, ő pedig lektorálta és összefogja, ellenőrzi az egyes műveleteket.

Természetesen eddig végzett munkájáért több elismerésben is részesült az elmúlt évtizedek alatt. Ebbe nemcsak a szövetségben kifejtett tevékenység, hanem az oktatással kapcsolatos ténykedésének, különböző vizsgabizottságokban való részvételének, valamint publikációinak elismerése is benne van. Így lett több miniszteri, állami kitüntetés, valamint a Földi László-díj tulajdonosa.

Hogy mit jelentett és jelent Ludmilla a magyar nyomdaipar számára, azt megerősíti a Print and Publishing nevében Tolnai László által a szövetségnek 2005 januárjában küldött üzenete, mely-

ben javasolja őt az *Év nyomdása* kitüntetésre. Így szól az üzenet: „Iparunk egyik nagy szereplőjének eminenciása Bede Ludmilla, aki egyetemi diplomáját Moszkvában szerezte, majd ezt követően közvetlen termelésirányítóként nyomdába került. A hetvenes évek végétől a nyomdai ágazat műszaki fejlesztésével foglalkozott. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a magyar nyomdaipar nemzetközi szereplésének szervezésében és lebonyolításában. Igazi háttérember, aki munkáját a szakma érdekében úgy végzi, hogy saját magát soha nem helyezte előtérbe.”

Aki annyira a szakmának, a szakmáért élt, annak is van magánélete. „Itthon vagyok – mondta –, mert ez az otthonom. Mert szeretem ezt az országot, az itteni embereket, és úgy érzem, ők is szeretnek engem. De bevallom, hogy honvágyam mindig van. Amíg anyukám élt, minden évben hazalátogattam. Most már ritkábban megyek az óhazába, legutóbb két évvel ezelőtt, amikor a negyvenéves érettségi találkozózt tartották volt középiskolai osztálytársaim. Nagy öröm volt találkozni velük. Egyébként boldog anya és még boldogabb nagymama vagyok. Büszke vagyok két lányomra, egyik orvos, a másik külkereskedélemmel foglalkozik. Négy unokám pedig bearanyozza az életemet.”

Kedves Ludmilla! Köszönjük, hogy itt voltál, itt vagy közöttünk! Köszönjük, amit a magyar nyomdaiparért háttéremberként tettél! Légy közöttünk még sokáig jó egészségben, boldogan – és továbbra is mosolygósan.